

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 5 (1984)

Πεπραγμένα του μουσικού λαογραφικού αρχείου:
1980-1985

Μάρκος Φ. Δραγούμης

doi: [10.12681/deltiokms.227](https://doi.org/10.12681/deltiokms.227)

Copyright © 2015, Μάρκος Φ. Δραγούμης

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Δραγούμης Μ. Φ. (1984). Πεπραγμένα του μουσικού λαογραφικού αρχείου: 1980-1985. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 5, 586-588. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.227>

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΤΟΥ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΑΡΧΕΙΟΥ
1980-1985

1. 'Επιστημονικό έργο

'Εκδόθηκε ό δίσκος *Αύθεντικά Μικρασιατικά* από ήχογραφημένο ύλικό του Μουσικού Λαογραφικού 'Αρχείου, (βλ. κριτικές στά περιοδικά *Ήχος & hi-fi*, τχ. 96, [Μάρτης 1981], σ. 99, και *Yearbook for Traditional Music*, τ. 13, [1981], 136-8).

Μεταγράφηκε στό πεντάγραμμο με συγγραφή σχετικού προλόγου τό «Καλοφωνικό Είρμολόγιο» του 1835 (262 σελ.). 'Υπάρχουν προοπτικές για τήν έκδοσή του από τό 'Εθνικό 'Ιδρυμα 'Ερευνών.

Μεταγράφηκε στό πεντάγραμμο τό 'Αναστασιματάριο (130 σελ.), τό Είρμολόγιο (66 σελ.) και ή 'Ακολουθία του 'Ακαθίστου 'Υμνου (26 σελ.), όπως νάλλονται στη Ζάκυνθο με βάση τά χειρόγραφα του Β. Πομόνη (1883-1947), πού παραχωρήθηκαν στό Μουσικό Λαογραφικό 'Αρχείο για φωτοτύπηση από τόν λαμπαδάριο τής Μητροπόλεως 'Αθηνών κ. Εύαγ. Τζελά.

'Εκδόθηκε, με σχετικά σχόλια, ή συλλογή 35 Εύβοϊκών τραγουδιών από χειρόγραφο του Μουσικού Λαογραφικού 'Αρχείου (βλ. «Μία ανέκδοτη συλλογή δημοτικών τραγουδιών του Αύλωναρίτη δάσκαλου Γιάννη Γκιζελή, *Αρχείο Εύβοϊκών Μελετών*, ΚΓ', 'Αθήνα 1980, 265-311).

'Εκδόθηκαν, με σχετικά σχόλια άποσπάσματα από χειρόγραφο με δημοτικά και άλλα τραγούδια καταγραμμένα από τόν Π. Γ. Φιλανθίδη (19ος αϊ.) και εύρισκόμενα σήμερα στό Μουσικό Λαογραφικό 'Αρχείο. (βλ. «Μία ανέκδοτη συλλογή δημοτικών τραγουδιών του Μικρασιάτη Πέτρου Φιλανθίδη», *Διαβάζω*, 74, 'Αθήνα 27/7/1982, 32-4.)

'Εκδόθηκαν δύο μελέτες γύρω από τή ζωή και τό έργο του Νικολάου Φαρδύ, με στοιχεία παρμένα από χειρόγρατά του πού βρίσκονται σήμερα στό Μουσικό Λαογραφικό 'Αρχείο και στη Γεννάδειο Βιβλιοθήκη.

(βλ. «13 Δημοτικές Μελωδίες από χειρόγραφο του Ν. Φαρδύ, γραμμένο στη Σμύρνη τό 1876-7», *Δελτίο ΚΜΣ*, τ. 2, 'Αθήνα 1980, σ. 323-346. 'Επίσης «'Η συμβολή του Νικολάου Φαρδύ (1853-1901) στη συλλογή και μελέτη τής δημοτικής μας μουσικής». Παραδοσιακή και 'Εντεχνη μουσική. *Παράρτημα άρ. 44 τής 'Επιστημονικής 'Επετηρίδας τής Φιλοσοφικής Σχολής του 'Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*. Θεσσαλονίκη 1984, 89-103.)

Συντάχθηκε και δημοσιεύθηκε κριτική δισκογραφία για τους πιά άξιόλογους δίσκους με δημοτικά τραγούδια, πού κυκλοφόρησαν κατά την περίοδο 1973-81. (Βλ. *Θέατρο*, περ. Γ', τ. ΙΑ' [Γενάρης-Απρίλης 1981], 131-4 και *Λαογραφία*, Αθήνα 1982, 545-554.)

2. Ἀρχειακό έργο

Καταγράφηκαν και καταχωρήθηκαν σε είδικό ντοσιέ τὰ κείμενα τών τραγουδιών πού ήχογραφήθηκαν στις άποστολές του Μουσικού Λαογραφικού Ἀρχείου στην Εύβοια (1962) και στο νομό Καστοριάς (1965).

Ἀποδελτιώθηκαν οί δίσκοι 33 στροφών τής συλλογής του Μουσικού Λαογραφικού Ἀρχείου.

3. Ἀποστολές

1980 (Αύγουστος): Χίος (16 τραγούδια).

1981 (Ἰανουάριος): Ἀγόριανη Φθιώτιδας (18 τραγούδια).

1983 (Αύγουστος): Κάρπαθος (8 τραγούδια).

1985 (Ἰούνιος): Σαμοθράκη (16 τραγούδια). Ἡ ήχογράφιση έγινε στην Ἀθήνα.

1985 (Ἀπρίλιος, Αύγουστος): Ζάκυνθος (3 τραγούδια, 61 εκκλησιαστικά μέλη καθώς και μία συνέντευξη γύρω από τὸ πρόβλημα του Ζακυνθινού μέλους).

4. Είσαγωγή μουσικολαογραφικής ύλης

Ἡ δισκοθήκη πλουτίστηκε με 219 δίσκους. Ἀπό αὐτοὺς οί περισσότεροι περιέχουν δημοτικά τραγούδια και σκοπούς, αλλά ανάμεσά τους περιλαμβάνονται και αρκετοί με βυζαντινή μουσική, ρεμπέτικα και ξένη μουσική με έθνομουσικολογικό ενδιαφέρον.

Ἡ κασετοθήκη πλουτίστηκε με 170 κασέτες. Στις κασέτες περιλαμβάνεται κυρίως δημοτική μουσική άπ' όλη την Ἑλλάδα, αλλά και πρωτότυπες ήχογραφήσεις από τὰ έξης μέρη: Ἀγόριανη, Αἴγινα, Ζάκυνθος, Θάσος, Ἰκαρία, Κάλυμνος, Κάρπαθος, Κίμωλος, Κύπρος, Μάκρη, Μυτιλήνη (Μπορός, Πλωμάρι), Πάρος (Λεῦκες), Σαμοθράκη, Σαρακατσάνοι Μακεδονίας, Φάρασα Καππαδοκίας.

5. Βιβλιοθήκη

Ἡ βιβλιοθήκη του Μουσικού Λαογραφικού Ἀρχείου πλουτίστηκε με 284 δημοσιεύματα και δεκάδες φωτοτυπίες από σπάνιους προπολεμικούς

ΧΡΟΝΙΚΑ

καταλόγους δίσκων 78 στρ., που μᾶς παραχωρήθηκαν για φωτοτύπηση από τον κ. Χ. Παυλόπουλο. Ἐπίσης απέκτησε τὰ ἐξῆς χειρόγραφα:

α) Ἐγκώμιο στοὺς Μαυρομιχαλαίους γιὰ τὴ δολοφονία τοῦ Καποδίστρια. Βυζαντινὴ προσημαντικὴ. Σπέτσες 1831. Δωρεὰ πρέσβεως κ. Α. Κ. Ἀργυροπούλου.

β) Δημοτικὰ τραγούδια παρασημασμένα στις ἀρχές τοῦ 20οῦ αἰ. ἀπὸ διαφοροὺς συλλέκτες. Βυζαντινὴ παρασημαντικὴ. Παραχωρήθηκαν γιὰ φωτοτύπηση ἀπὸ τὸν κ. Ε. Τζελᾶ.

γ) Ἄπαντα Ζακυνθινὸ μέλος. Βυζαντινὴ παρασημαντικὴ σὲ γραφὴ Β. Πομόνη. Παραχωρήθηκαν γιὰ φωτοτύπηση ἀπὸ τὸν κ. Ε. Τζελᾶ.

δ) Κείμενα ἀσμάτων Μακεδονικοῦ Ἄγωνα. Ἀπὸ κατάλοιπα Μακεδονομάχου ἱατροῦ Ἀναστ. Σακελλαρίου. Δωρεὰ κ. Ἰωάννας Πετροπούλου.

ε) *Stabat Mater ancien de l'Eglise grecque*, Transcrit pour le piano par Ob. Harmonisé par Parisotti. Ἐγκώμια Ἐπιταφίου, καταγραμμένα μᾶλλον τὸν 19ον αἰ. στὴ δυτικὴ παρασημαντικὴ. Δωρεὰ Μ.Φ. Δραγούμη.

στ) Ἑλλήνων ἄσματα Ἐθνικὰ διὰ κλειδοκύβαλον. Καρολίνα Μ. Νιστσίτσκη ἐμελοποίησεν. Πετρούπολις 1859 (9 κομμάτια). Δυτικὴ παρασημαντικὴ. Δωρεὰ Μ. Φ. Δραγούμη.

ζ) Θεοχάρους Γερογιάννη. Δοξαστικὸ Ἄγ. Γεωργίου. (Ἦχος πλ. β'), Βυζαντινὴ παρασημαντικὴ. Δωρεὰ κ. Γ. Γερογιάννη (φωτοτυπία).

Συνέδρια

Τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο ἐκπροσωπήθηκε στὰ ἐξῆς συνέδρια:

α) Διήμερο τοῦ 16ου μουσικοῦ φθινοπώρου τοῦ Como γιὰ τὴν ἑλληνικὴ παραδοσιακὴ μουσικὴ (Como, 17-18 Σεπτ. 1982).

β) Α' Διεθνῆς Ἑβδομάδα Γρηγοριανῆς Μουσικῆς (Καρδίτσα, 27-31 Αὐγούστου 1984).

γ) Πενθήμερο τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ Κέντρου Δελφῶν γιὰ τὴν Ἑλληνικὴ, Ἰσλαμικὴ καὶ Εὐρωπαϊκὴ Μεσαιωνικὴ μουσικὴ (Δελφοί, 15-19 Σεπτ. 1985).

Ἐξυπηρέτηση Ἐρευνητῶν

Τὸ Μουσικὸ Λαογραφικὸ Ἀρχεῖο ἐπισκέφθηκαν διάφοροι ἐρευνητὲς στοὺς ὁποίους παρεσχέθη ἐπιστημονικὴ βοήθεια καὶ πληροφορίες σὲ σχέση μὲ τὴν ἔρευνά τους.

ΜΑΡΚΟΣ Φ. ΔΡΑΓΟΥΜΗΣ